

van „Kyrie
eestelijk aan-
gedeelten in
no verwacht
eet de C.O.V.
de solisten
oud, Jac. van
goed tot zijn
wisseld door

den zeer veel
en. De Com-
n haar werk,
zal het geen

terdam-Zuid".

iet schrijven;
hten dat deze
g Jerusalems"
brengt. Het
artikelen zin-
ekende Weih-
om daardoor
te te kunnen
mber gepres-
en er punten
oren, wegge-
uistenaars die
e en schrale

ze uitvoering
om een ideale
torium, doch
n een bepaald
n eigen om-
doen hooren.

heb ik dien
oordeelt men
naar het ge-
in een ideale
plaats zouden

ik loffelijk,
eetbejag, zon-
rak, en toch

nt niet direct
(s Evangelist)
in den loop
te komen, en
omenten.

mag het een
tevege critiek
eid door den
ff, „bewerkt”,
en!

FRANCKEN.

EN
WUS

enstige Opvoo-
gische School.

wijzers; bij de
m in zekeren
Immers met
het individu
deelbare een-
zich gesteld
het individu
ver den enke-
Het individu-

in 't licht de
den enkeling
igt af niet van
iding die men
P
s. is dan ook
erkenning van
gemeenschap
iduele karak-
erlijke hande-
den mensch-
schap betreft
gelicht en wel
tot kudden-
s andere ge-
door de nood-

dit zoo, dat de
niets vermag
h zijn natuur-
a aangenomen
ondergeschikt

te menscheid
den gevraagd
sluiting en de

Deze drie opgaven omvatten het geheele men-
schelijke leven met al zijn wenschen en bemoei-
ingen.

De gemeenschap is dus niet slechts de hoogste,
maar eigenlijk de eenige autoriteit.

De gemeenschap eischt gehoorzaamheid en de
gemeenschap straft als haar wetten overtreden
worden.

Gelukkig is de mensch vanaf zijn geboorte niet
alleen op die gemeenschap aangewezen, maar als
het ware er ook op ingesteld.

Een mensch wordt n.l. geboren met „gemeen-
schapsgevoel”.

Men spreekt wel gaarne van een wij-gerichte
houding.

Nu moeten we deze uitdrukking niet misverstaan
door er ethische gedachten aan te verbinden; want
het heeft met de ethiek niets te maken; het is geen
zaak van altruïsme, het is niet iets verdienst-
lijks, dat een mensch wij-gericht is, het is ook
niet iets dat „behoort te zijn”; neen het „is” er
eenvoudig. Dit gemeenschapsgevoel is blijkbaar
wel erfelijk! Althans ieder wordt er mee geboren.
Adler noemt het „die absolute Wahrheit” en ook
„das kosmische Urgefühl”.

Het is bezwaarlijk nader te definiëren; maar
het uit zich, subjectief, dit gemeenschapsgevoel,
in het bewustzijn, mensch, dat is gemeenschaps-
gevoel te zijn en dus met andere menschen ver-
bonden te zijn; niet afzonderlijk te staan; ondanks
alle verschillen in den grond der zaak toch niet
anders te zijn dan andere menschen.

En dit gemeenschapsgevoel heeft ook een reeks
eigenschappen, die dus de objectieve kenmerken
van het gemeenschapsgevoel zijn; b.v. trouw blij-
ven aan de gemeenschap, waarin ge geplaatst zijt,
ook in moeilijke en onaangename situaties; ver-
der de bereidwilligheid milder te geven dan te
ontvangen.

Nu is dit gemeenschapsgevoel niet bij de ge-
boorte „kant en klaar”, maar het moet ontwik-
keld worden in de gemeenschap en met de ge-
meenschap als autoriteit. (Hier heeft de enkeling
nooit „het te zeggen”, en zoo moet de Ind.ps. wel
scherpe positie kiezen tegen elk persoonlijk gezag,
wat ze dan inderdaad ook doet.)

Dat er zich in het menschelek leven nu zooveel
strubbelingen, zooveel conflicten voordoen is een-
voudig hieraan te wijten: het gemeenschapsgevoel
functioneert niet goed: de fout ligt nooit bij de
gemeenschap, altijd bij den enkeling.

Zijn houding tegenover de gemeenschap deugt
niet; en daarom straft die gemeenschap ook door
uitsluiting en de mensch voelt zich ongelukkig.
Als vanzelf rijst hier de vraag: waarom maakt
een mensch eigenlijk fouten? En hoe komt een
mensch er toe? En wanneer begint een mensch
er mee?

Om met deze laatste vraag te beginnen; het be-
gin is er al heel vroeg; reeds als het kind nog
in de wieg ligt, zondigt het tegen de gemeenschap;
het wil zich niet in alles naar de eischen van de
gemeenschap schikken.

En dan de vraag hoe dat komt; het eerste an-
woord is wel: door den enkeling (i.e. de vader of
de moeder) die het kind onjuist opvoeden. Maar
dan is er toch nog een zeer belangrijk iets waar-
door het kind zich min of meer verzet tegen de
eischen der gemeenschap n.l. het ik-gevoel.

Dit ik-gevoel zouden we ook kunnen noemen:
het instinct tot zelfbehoud, hetwelk zich manifes-
teert in de gevoelens van minderwaardigheid en
het daarmee steeds correleerende streven naar
gelding.

(Oorspronkelijk heeft Adler dit „instinct tot zelf-
behoud” genomen als basis voor zijn systeem;
later kwam meer „de gemeenschap en het ge-
meenschapsgevoel” in het centrum, wat natuur-
lijk niet zeggen wil, dat voor de Ind.ps. „het in-
stinct tot zelfbehoud” nu slechts van onderge-
schikt belang is; zie hiervoor o.a. A. Kuipers: Het
Onbewuste in de Nieuwere Paedagogische Psy-
chologie; eveneens in de zoo juist verschenen 2e
druk van J. H. Bavinck, Inleiding in de Zielkunde,
bewerkt door A. Kuipers, komt een mooi over-
zichtelijk hoofdstuk voor, gewijd aan de Ind.ps.)

Door dit instinct tot zelfbehoud nu ontstaan de
conflicten van zeer jong afaan als vanzelf.

Het individu moet nu leeren zich aan te pas-
sen aan de gemeenschap, haar te gehoorzamen,
en hier komt het gemeenschapsgevoel te hulp,
maar hier kan de opvoeding ook zeer veel be-
derven.

Beetgum.

J. WEGGEMANS.

Gezangen.

Da W. W. Meynen schrijft in „Dordtsche Kerkbode”:

Het is te begrijpen, dat wij bij het verdedigen van
onze meeningen gaarne steun zoeken bij anderen, en
vooral bij hen, die algemeen worden geacht het te
weten.

En zoo verneemt men telkens een beroep op Dr
Kuyper Sr bij het bestrijden van de gezangen.

Van Prof. Lindeboom — wij zeiden het reeds —
die voor velen, terecht, een gezaghebbend man is,
spreekt men in dit verband maar liever niet.
Nu is Dr Kuyper de man.

Vervolgens wijst Dr Meynen op een artikel, dat de
zoon van Dr A. Kuyper Sr, n.l. Dr A. Kuyper Jr te
Rotterdam, heeft geschreven:

„In zijn brochure over het Vrije Lied in den Tem-
pelzang, waarin br. van Mazijsk zoo fel het Kerklied
van den Gereformeerden Bondel bestrijdt, brengt hij
ook allerlei citaten bij van autoriteiten, waarop hij
zich meent te kunnen beroepen.

Da Veldkamp schreef reeds in 't „Friesch Kerkbl.”
van 23 Nov. „hoe de aanhalingen van gezaghebbende
menschen van Augustinus tot Kuyper toe, die de
schrijver voor zich annexiert, zijn gevoelens juist in
het aangezicht weerspreken”.

De Franschen hebben een spreekwoord: „il faut
juger les écrits d'après leur date”, d. w. z.: men moet
een woord van een auteur beoordeelen naar den tijd,
waarin hij schreef, in verband met de tijdsomstan-
digheden.

Ik wensch hier mij te beperken tot zijn beroep op
Dr A. Kuyper. Deze heeft metterdaad den Her-
vormden Gezangbondel heftig bestreden, maar niet
omdat hij tegen gezangen was, maar te. omdat deze
Bondel onwettig was ingevoerd, 2e. omdat de inhoud
van zoo menig gezang ongereformeerd was. En voorts
heeft hij altoos gewaarschuwd dat de Psalmen niet
door de kerkliederen mochten ten achter gesteld wor-
den, zooals in de Engelsche en Deutsche Kerken het
geval was.

Dr A. Kuyper had allerminst principieel be-
zwaar tegen het vrije kerklied, maar hij stelde twee
condities: 1e. ingevoerd door een wettige Synode, 2e.
gereformeerd van inhoud. En voorts gaf hij den raad
matig in het gebruik er van te zijn.

In zijn bekend boek: Onze Eeredienst (pag. 60, 61)
heeft hij geschreven: „Wij hebben voor onze Christe-
lijke Feestdagen, we hebben voor de verheffing van
onze ziel tot onzen Heiland, we hebben voor de be-
diening van de Sacramenten, voor de bevestiging van
leden en ambtsdragers, en zoo ook voor de bevestiging
van het huwelijk, eigen liederen dringend van
nood en die zullen ons door Gods gunste te zijner
tijd ook geschonken worden”.

Dit schreef Dr A. Kuyper in het jaar 1911, dus
lang vóór de Synode van Middelburg. Deze profetie
is vervuld, want de liederen die wij, naar zijn eigen
woord, zoo dringend van nood hadden, zijn door de
gunste Gods ons nu geschonken”.

De Meynen besluit zijnerzijds met deze opmerkingen:

Onder de tegenstanders van de gezangen zijn de
meeningen verscheidend. De een wil ze niet met een
beroep op de „Afscheiding”. We schreven daar reeds
over en herhalen dus niet.

De ander vreest voor verwatering. Als er langza-
merhand nog meer gezangen komen, zullen de Psal-
men worden verdrongen, en de tijd der invoering van
gezangen is vaak een tijd geweest van verslapping
der beginselen. Zij zien dus een gevaar, 't welk wij
óók zouden zien, als de Synode niet duidelijk haar
bedoelen had uitgesproken.

Anderen willen alléén berijmde schriftgedeelten
zingen.

Accoord!

Over de berijming der Psalmen spreken wij maar
weer niet, ook dat deden wij.

Maar hoe maken nu die bezwaarden het met de
berijming van de 12 Artikelen des geloofs, met de
Bedezang voor de predicatie, met het laatste vers van
de berijmde 10 geboden des Heeren?

Wij informeerden daar al 's naar, maar kregen
geen antwoord.

Een broeder zei ons: God heeft ons de wet niet
gegeven om die te zingen, maar om die te beleven.
(De dichter zegt: „Uw inzettingen zijn mij gezangen
gewees, ter plaatse mijner vreemdelingschappen”.)
Maar nu dat laatste vers, waarom zingt men dat wel?
Wij zouden daar graag 's een antwoord op hebben.

Het antwoord zal wel niet gegeven worden. De een-
voudige en ongeleerde menschen zitten te zuchten onder
de gevolgen van verkeerde voorlichting; in zooverre
hebben ze geen schuld, en zij ontduiken verder lastige
vragen voor een deel; en in zooverre hebben zij wel
schuld. En hun „leiders” ontduiken grootendeels ook
lastige vragen. Want het is een hopeloos gestumper,
dat het kerkelijk leven hoe langer hoe meer in het moe-
ras brengt.

Kerkelijke herdenkingen en radio.

Da C. v. d. Woude schrijft in „Geref. Kerkblad Leeu-
warden:

De uitzending van de Afscheiding-herdenking door
de Radio heeft blijkbaar onder de leden der N. C.
R. V. beroering verwekt. Vooral van Hervormde zijde
is bezwaar gerozen, en, naar het schijnt, hebben meer-
dere leden bedankt. De Voorzitter liet dan ook door-
schemen, dat de herdenking der Doleantie in 1936
waarschijnlijk niet zal worden uitgezonden.

We zouden zulk een besluit, indien het genomen
werd, betreuren.

Afscheiding en Doleantie hebben niet alleen een
kerkelijke — maar ook een nationale beteekenis.

Beide gebeurtenissen zijn van grooten invloed ge-
weest op de historie van ons volk. De vertegenwoor-
diging der Regering bij het jubileum der Afscheiding
is hiervan bewijs.

De herdenking van deze gebeurtenissen is ook heel
wel mogelijk, zonder aanstoot te geven aan anderen.
Indien men maar geen aanstoot neemt.

Doch voor dit laatste moeten groepen, die in een
verband als de N. C. R. V. met elkander saamwer-
ken, zich wachten.

In zulk een verband moet men, instemmend met
een gemeenschappelijke basis, elkander van weers-
zijden kunnen verdragen.

We betwijfelen dan ook of zulk een besluit inzake
de Doleantieherdenking de rechte oplossing is, en
aller instemming zal wekken.

We vragen ons ook af of zulk een besluit ook zou
gelden voor jubilea van Vrij-Evangelische kerken;
het Leger des Heils enz.? Of moeten de Gereformeer-
den alleen het loodje leggen?

De N. C. R. V. is een schoone organisatie, die veel
nuttig en zegenrijk werk verricht. Zij heeft in onze
kringen veel warm-meelevende leden, die, bij de on-
langs gehouden jubileumcollecte, hun sympathie ook
daadwerkelijk hebben getoond.

Het zou voor de toewijding van deze leden echter
zeer een teleurstelling zijn, wanneer gebeurtenissen
als de Doleantieherdenking, die voor een belangrijk
volksdeel van zooveel beteekenis zijn, reeds van te-
voren van het programma werden geweerd, terwille
van bezwaren uit een bepaalden hoek. We hopen dat
het aanvankelijke voornemen, dat nog geen definitief
besluit schijnt te zijn, dit ook niet moge worden.

De heer H. Algra schrijft in „Leeuwarder Kerkbode”:

De voorzitter van de N. C. R. V. heeft nu reeds
voor de microfoon medegedeeld, dat er van die her-
denking niets zal mogen worden uitgezonden. Want
de uitzending van de herdenking van de Afscheiding
is voor de N. C. R. V. een atrop geweest.

De Hervormden zijn boos, omdat deze uitzending
heeft plaats gehad. En de Gereformeerden zijn ont-
stemd, omdat niet alles, wat met die herdenking in
verband stond, is uitgezonden.

Van die ontstemming onder de Gereformeerden
geloof ik, eerlijk gezegd, niet veel. Tenminste niet om
de reden, die mr Van der Deure opgeeft. Wel hebben
de Gereformeerden zich verwonderd, dat de N. C.
R. V. zich gehaast heeft, ook een vergadering uit te
zenden, waar de Afscheiding werd bestreden en ver-
oordeeld. Dat was onkiesch. Als een belangrijk deel
der leden van de N. C. R. V. de vrijmaking van hun
kerken dankbaar gedenken, dan moest de N. C. R. V.
er zich niet voor leenen, om redevoeringen uit te
zenden, die juist dan expree worden gehouden, om
tegen die vrijmaking te getuigen. Zelfs de burgerlijke
beleefdheid verbiedt, dat men iemand aanvalt, als hij
jubileert.

Dat het Bestuur van de N. C. R. V. dat niet snapt,
zullen we haar niet te zwaar aanrekenen. Sedert in
Apeldoorn een comité van Hervormden is opgericht
naar aanleiding van het teveel aan planken, door
Gereformeerden geleverd bij een aldaar gehouden
landdag, een comité, dat met allerlei eischen kwam,
die met het karakter der N. C. R. V. in strijd waren
en ze bovendien niet langs den organisatorischen weg
kenbaar maakte, een comité, waarmee het bestuur
der N. C. R. V. desondanks heeft gehandeld, een co-
mité, dat volgens zijn eigen communiqué is blijven
voortbestaan, om ook na die besprekingen een oogje
in het zeil te houden, sedert heeft het bestuur der
N. C. R. V. veel respect voor Hervormde eksterogen.
En daarom, al is het rijkelijk vroeg, nu alvast de ver-
klaring: van de herdenking lang en de Doleantie komt
niets voor de microfoon.

Het zij zoo.

Maar dan a. u. b. royaal. En niet terwille van de
interkerkelijkheid de Gereformeerden daarvoor mede
de schuld geven, alsof zij zoo kwaad waren, dat er
niet méér werd uitgezonden over de Afscheiding. Al-
thans — dan eerst maar eens met bewijzen komen.
Het wordt hoog tijd, dat deze dingen eens publiek
worden besproken. We moeten weten, wat we aan
elkaar hebben.

Hier houd ik even halt. Nu de kwestie naar buiten
gekomen is, heeft het geen zin meer, vragen als deze
terug te houden. Er is ook geschreven, dat er allerlei
verzoeken van geref. zijde tot het uitzenden van afschei-
dingherdenkingen zijn binnengekomen. Mij is daarvan
niets bekend; zoover ik als gereformeerde weet, is er
niet meer gevraagd, dan gegeven blijkt.

De heer Algra vervolgt:

En de N. C. R. V. en haar woordvoerders, die zich
met dat onorganisatorisch Apeldoornsch comité heb-
ben ingelaten, en deze muitsers lang en breed te woord
hebben gestaan, hen zelfs mededeelingen hebben ge-
daan over voorgenomen wijzigingen in het bestuur,
tot versterking der positie der Hervormden, moeten
er voor oppassen, dat zij de sympathie van de Gere-
formeerden op deze wijze niet verspelen.

Eindelijk nog dit:

Natuurlijk kan de N. C. R. V. nooit een menu ge-
ven, dat ieder van het begin tot het eind kan verte-
ren. Er moet variatie zijn en de luisteraars moeten
met smaak leeren kiezen en daarbij de soberheid be-
trachten.

Als wij dit vooropstellen, dan volgt daar ook uit,
dat niet iedere uitzending, die meer op kerkelijk ter-
rein ligt, spekkie naar ieders bekkie behoeft te wezen.

Het is zelfs gevaarlijk, om dat te meenen. Want dat
leidt in de praktijk hiertoe, dat het speciaal Gerefor-

meerde zou worden geweerd, maar wat a-Gereformeerde is en zelfs wat speciaal on-Gereformeerde is, zou worden uitgezonden. Dat een getuigenis voor de Gereformeerde waarheid zou worden geweerd, maar allerlei exclamaties over een Christendom boven geloofsverdeelheid zouden worden toegelaten, mitgaders liedjes, waarin de algemeene verzoening wordt geleerd. Dat een uiteenzetting van een dogmatische kwestie niet zou worden toegelaten, maar de uitroep, die ik er eens voor beluisterde, dat er in den hemel gelukkig geen dogmatiek meer zal zijn, geen bezwaar zou ontmoeten.

Daarom lijkt het mij ook een gansch verkeerde weg, om de oplossing te zoeken in deze richting, dat men al het speciaal kerkelijke van voor de microfoon wil weren. Omdat men dat toch nimmer consequent doet. Omdat men de Maranatha-conferenties toch niet onder deze rubriek wil brengen. En de zangurries van Joh. de Heer ook niet.

Ook moet de N. C. R. V. niet denken, dat het haar taak is, een soort eenheidsverklaring te vormen over de verschillende kerken heen. Zij late gerust na, te preeken tegen zgn. kerkisme. Zij scherme niet met termen, als „elkaar over de kerkuren heen de hand reiken“.

De N. C. R. V. heeft m. i. twee dingen te doen. In de eerste plaats zorg zij voor een programma, bestaande uit muziek, technische lezingen, landbouwuurlijes, cursussen, onderuurtjes enz., dat blijft buiten het kerkelijk terrein. En in de tweede plaats geve zij de verschillende kerkelijke groepen, waaronder zij haar leden tellt, gelegenheid, om iets te hooren, dat op hun eigen kerkelijk terrein ligt. Als zij er voor zorgt, dat de verschillende groepen daarbij een eenigszins evenredig verdeelden spreektijd krijgen, dan heeft niemand het recht, om lawaai te maken of comité's van actie op te richten.

Natuurlijk zal de vereeniging ook over die nutzendingen een gepaste controle hebben te oefenen, in overeenstemming met haar verantwoordelijkheid voor het geheel. Maar zij behoort er dan niet angstig bij te staan: O, als het maar niet te Gereformeerd wordt dit uurtje! Want dan zijn er weer anderen boos!

In den strijd om het omroepvraagstuk is de N. C. R. V. steeds in de weer geweest voor de vrijheid, om ook in den ether kleur te bekennen. Een nationale omroep, zoo heeft zij met klem, en zeer terecht, verkondigd, is heel wat anders dan een kleurloze omroep. Maar dan moet zij ook consequent zijn. En er voor opkomen, dat ook binnen haar eigen kring de verschillende kerkelijke en confessionele stroomingen niet gedwongen worden tot een verzwijging, van wat hen speciaal typeert. Maar nu, als er tegen de uitzending van een kerkelijke herdenking bezwaar komt, en de voorzitter zegt dan: stil maar, het gebeurt niet weer, een kerkelijke herdenking, die over twee jaar zal plaats hebben, komt niet voor de radio, wij gaan al gauw voor uw bezwaar aan den kant... ja dan wordt aan de uitzendingen alle pit ontnomen. En worden de leden eigenlijk uitgenoodigd, om maar met hun kritiek te komen. Want dan gebeurt het niet weer. Maar — wie het op deze wijze aan alle kanten naar den zin wil maken, verliest zijn klanten ten slotte allemaal. Omdat hij ten slotte anders niets meer kan inschenken dan sterk verdunde Ranja.

Zonder me uit te spreken over wat hier wordt opgemerkt — m. i. heb ik daartegen in dit geval zoo lang mogelijk op mijn hoede te zijn, waar ik zelf tot het algemeen bestuur der N. C. R. V. behoort — geef ik toch deze stemmen door. Want ze bemoeien zich niet met interne bestuurszaken, doch met publieke uittalingen. Nu de hervormde pers — en dan m. i. op onjuiste wijze — ook over de N. C. R. V. schrijft, heeft het geen zin, de gereformeerde geluiden, die reeds eerder spraken, tegen te houden.

M. i. behoort kerkelijke polemiek niet in de radio-programma's. Iets anders is het, indien een groep voor

een groep (nog wel met vermindering van de avonduren!) iets eighs heeft, een herdenking, een THETISCHE, en EIGEN, aanleiding. Wat kan er tegen zijn? Er blijven steeds groepen, die voor de leden van die groepen binnen den kring der luisteraars bepaalde uren krijgen.

Als dus de Hervormden doen willen zoo als de Gereformeerden deden, dan houden ze geen contra-betoog tegen de Afscheiding; want dat is polemie; en geen contra-betoog tegen de Doleantie, want dat is ook polemie. Dan houden ze zich aan hun eigen gedenkdagen. Dan herdenken ze h.v. de synode van 1816, want daarop grondt zich hun tegenwoordig bestaan, en nog steeds achten zij het „revolutie“, als iemand daartegenover zich houdt aan wat hij voor Gods gebod acht.

Uiver-tijdsreda.

De heer Algra schrijft in „Leenwarder Kerkbode“:

Ik heb de Standaard gelezen.

En ik denk: wat ben ik blij, dat ik geen tijdsredenaar ben. Dan zou ik nu hoog op een preekstoel moeten klimmen. En aan de hoorders, die onder „ademloze stilte“ luisteren, zooals dat bijkens de verslagen gewoonte is, als de tijdsredenaar optreedt, zou ik moeten vertellen, haarfijn, waarom God de Uiver heeft verpletterd.

Waarom juist door den bliksem.

Waarom daar, in de woestijn.

En waarom juist de Uiver.

Ik zou het de hoorders vertellen, alsof ik in 't geestelike Godes had gezeten. Ook zou ik treffende overeenkomsten ontsluiten met Goddelijke oordeelen in de H. Schrift, zooals over het gouden kalf bij den Sinaï. En daarover lang en vroom moeten spreken.

Ik zou gelijken op een bakker of een likeurstoker, die ook de Uiver exploiteerden voor reclame. Maar dezen daden het, toen de Uiver succes had; ik zou het doen na de ramp.

Dan zou ik, de tijdsredenaar, naar huis gaan.

Tot er een nieuwe ramp gebeurde, een schipbreuk, een aardbeving of een ontploffing.

En ik zou met een nieuwe tijdsreda voor den dag komen.

Gelukkig ben ik geen tijdsredenaar.

Daarom kan ik eerlijk zeggen, na de ramp van de Uiver: Laten we de hand op den mond leggen; laten we ook om der wille van hen, die in rouw zijn, het hoofd buigen en in de binnenkamer gaan. Laten we in ons oordeel voorzichtig en teeder zijn.

Ik weet niet wie die tijdsredenaar geweest is; dit zeg ik even ter voorkoming van misverstand. Wel heb ik tevoren uitgerokend: die „tijdsreda“ komt zeker. Geen wonder. Het ressentiment tegen de cultuur is onder ons nog niet gebroken; vandaar dergelijke redevoeringen. Maar men vergeet, dat niet de cultuur, de techniek, verkeerd is, doch alleen de zonde in de techniek. De zonde in het vliegtuig, om het vliegtuig, de zonde op den preekstoel, onder den preekstoel. Wie den moed heeft te decreteren, dat God een heusch niet overmoedige bemanning, wier diensten (per vliegmaatschappij, of, naar analogie, per mailboot) wij dankbaar gebruiken — tijdsredenaars ook — naar beneden werpt, om den dagjesmenschen (ook van allerlei kerkelijke behuizing) die eens gingen kiken naar Schiphol bij de aankomst van de Uiver, te straffen, die „weet“ meer van God, dan ik.

Maar ik huiver van zulk „veel-weten“. Ik huiver voor dat achteraan komende, niet christelijke, maar „kristelijke“: „zie-je-hou-wel?“ Ik geloof, dat er best een zeer orthodoxe zendeling of een tijdsredenaar had kunnen zitten in Uiver of Titanic. En dan zouden de tijdsredenaars uit een ander vaatje getapt hebben.

K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drielal te:

Nieuwer-Amstel (Noord): M. Boukema te Leidschendam, A. Dragt te Noord-Scharwoude en P. v. Strien te Haarlemmermeer (O.Z.).

Tweetal te:

Rijswijk (Z.-H.): H. J. Jager te Voorthuizen en P. G. Kinn te Deventer.

Aangenomen naar:

Delft (als miss. pred. te Solo): S. U. Zuidema te Anna Paulownapolder. Echten (Fr.): Cand. B. Slingenberg te Zandijk.

Bedankt voor:

Den Haag (Oost): W. H. v. d. Vegt te Goes.

Intrede te:

Hoek van Holland: H. de Jong. Tekst: Jes. 59:21.

Afscheid van:

Driebergen: S. Datema. Tekst: Hand. 10:43.

Emeritaat.

De classis Zutphen der Geref. Kerken heeft aan Ds G. Resting, predikant te Winterswijk, wegens voortdurende ongesteldheid cervol emeritaat verleend.

— De classis Franeker verleende, eveneens wegens voortdurende ongesteldheid, cervol emeritaat aan Ds W. J. Bak, predikant te Winsum.

CHR. Geref. Kerk.

Bedankt voor:

Oosterbeek: J. Jongeleen te Apeldoorn. Rotterdam-Zuid: D. Driessen te Amsterdam-Oost. IJmuiden: H. Hoogendoorn te Zierikzee.

GEREF. GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Iersse: M. Heikoop te Utrecht. Rijssen: G. H. Kersten te Rotterdam.

NED. HERV. Kerk.

Beroepen te:

Bodegraven en te Harderwijk: J. Fokkema te Amstelveen. Muntendam: J. Henzel, em. pred. te Apeldoorn. Randwijk: W. Vroegindewey te Zegveld. Ridderkerk: T. v. d. Hee te Polbroek. Vrouwepolder (toez.): Cand. H. M. J. van Duijne, hulppred. te Terneuzen.

Aangenomen naar:

Westmaas: Cand. A. W. Lazonder te Tienhoven.

Bedankt voor:

Barneveld: G. Aiers te Dordrecht. Bruinisse: A. de Bruijn te Hooge Zwaarte.

Intrede te:

Besoyen: Cand. H. Hoffmann. Tekst: 1 Cor. 1:23 en 24. Leerbroek: Cand. J. G. van Ieperen. Tekst: Luc. 14:7. Oss: F. C. M. Boenders. Tekst: 2 Cor. 4:5a. Reitsum: Cand. H. Nobel. Tekst: Matth. 9:36.

Afscheid van:

Nieuw-Dordrecht: J. H. Stelma. Tekst: Psalm 103:1-3.

Overleden:

N. Warmoltz, em. pred. te Hilversum, 68 jaar.

Lezers van „De Reformatie“, die met zooveel sympathie dit blad ontvangen, wilt ook uw FAMILIE-ADVERTENTIEËN ter plaatsing zenden.

Heden verscheen:

INLEIDING IN DE ZIELKUNDE

DOOR

Dr J. H. BAVINCK

TWEEDE HERZIENE

EN VERMEERDERDE DRUK

Bewerkt door Dr A. KUYPERS

Royaal formaat. 416 blz.

Prijs f 4.90 - Geb. f 5.90

De eerste druk was in enkele jaren uitverkocht. Daar Dr Bavinck geen gelegenheid had zijn werk te herzien, heeft de bekende Dr A. Kuypers dezen tweeden druk bezorgd. Door herziening en uitbreiding heeft het boek aan betekenis gewonnen. Wie ingeleid wil worden in de problemen der ziel, bestudeere dit werk.

Vraag gratis prospectus.

In elken boekhandel.

J. H. Kok N.V. Kampen

Het

Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland 1935

zal volgende week verschijnen

Prijs f1.— - gecart. f1.25 - 432 blz.

Hebt U al besteld? Het is te bestellen bij den Boekhandel en bij de Uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

BESTUREN, HOOFDEN EN ONDERWIJZERS VAN CHRISTELIJKE SCHOLEN, die in dezen tijd op de hoogte willen blijven van wat er in de kringen van het Chr. onderwijs omgaat, vinden daartoe hun blad in het vrije schoolblad

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL“

WEEKBLAD VOOR HET CHRISTELIJK ONDERWIJS

Het blad, dat onder leiding staat van de redacteurs A. J. DREWE, en J. LENS, telt de meest bevoegde medewerkers, o.a. voor wetstechnische zaken, en geeft een getrouw beeld van de stroomingen en feiten op het terrein van het Chr. L.O.

Men neme een proefabonnement voor een half jaar à f2.20, bij vooruitbetaling te storten op postrek. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHEIDE.

Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes

OVEREENSTEMMING DER VIER EVANGELIËN

bewerkt door I. SNOEK

benevens

DE HANDELINGEN DER APOSTELN

Reeds meerdere malen is de behoefte uitgesproken aan een dergelijk werk, waarin naast elkaar, overzichtelijk en ingedeeld naar tijdsorde, de vier Evangelien direct zijn na te slaan.

De heer SNOEK was bereid de bewerking er van op zich te nemen, en voegde er tevens de Handelingen der Apostelen aan toe.

Dit boek is geworden een belangrijk hulpmiddel voor allen, die tot Bijbelstudie geroepen zijn.

Aan predikanten en studenten in de theologie; aan onderwijzers bij het voorbereiden van hun bijbelles; aan studeerenden voor het na-examen van den Schoolraad aan de leden van onze jeugdverenigingen; ja, aan iederen Schriftonderzoeker zal het uitnemende diensten bewijzen. Het werk telt 392 blz. en is voorzien van uitvoerige registers en inhoudsopgave.

Gebonden in stevigen linnen band bedraagt de prijs f 3.75.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Postrekening No. 36000

Chr. Muziektijdschrift

„DE HARP“

met

maandelijkse Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMA

Neemt proef met een abonnement en U zult algehele voldoening smaken.

Administratie-Adres:

te Helmersstraat 94 - Amsterdam (IV)

Parochie-indeeling of Kerkplitsing

Een woord over den toestand de toekomst der Kerk in de groote steden

door

Dr G. LINDEBOOM

Pred. bij de Geref. Kerk te Amsterdam

Prijs f 0.35.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

BLIOTH.
Be JA
Medew.
Kamp
Meijs
Prof.
Stukke
Dr C. T.
INHOUD:
„En ik be
Leven: E
reels“: I
tuur en f
Wet. Sehe
in de heil
soonlijke
Ontwikkel
dividual-P
nieuws.

B. Tha
ontstaa
Misschi
andere o
deze vni
zoeken, i
eens uw
Want g
ling, die
dienst de
geschied.
een, dat
Toen is
spreken
en niemi
in het m
genaamd
Geest...

Niet i
vroomhe
Evenmin
andere
eigenlijke
gezocht.

Maar
doop vo
bare put
aanvanga
standpur
gaan, zu
vroomhe
verbond.

Gij m
waardele
neeren:
uit het f
opvoedd
noch ee
veel mi
vorderlij
of heim
was ik
wereldse

Want al
van Go
sloot, ze
leverd z
mijn c
overluig
woonte
van uw
ge zelf

zich zal
waarin
van uw
Gij m
even d
werpen,
te zien
in het l

Gij m
staan, t
nemen,
uit het
heeft, t
licht to